

Pani

Dorota Gajewska

Dyrektor Wydziału

Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim

Szanowna Pani Dyrektor,

w związku z wnioskami w systemie Trezor symbol: 85/10.4143.1.34.2022.WMF-A oraz 85/10.4143.1.32.2022.WMF-A z dnia 20 lutego 2022 roku w sprawie przyznania środków finansowych w kwocie 194.488 zł i 1.371.214,56 zł, na wypłatę zasiłków celowych dla rodzin poszkodowanych w wyniku silnego wiatru w dniach 17 i 30 stycznia 2022 roku, uprzejmie informuję, co następuje.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż zasady udzielania pomocy (...) zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 21 czerwca 2021 roku stanowią dokument o charakterze organizacyjnym, mający na celu stworzenie sprawnych mechanizmów finansowania pomocy poszkodowanym w rezultacie zdarzeń klęskowych. Zgodnie z brzmieniem pkt. 1.3 zasad *przez budynek mieszkalny rozumie się także budynek gospodarczy służący zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych rodziny lub osoby samotnie gospodarującej, w szczególności budynek inwentarski*. W niniejszym kontekście wskazania wymaga, iż przywołany zapis – definiując dla potrzeb zasad w sposób rozszerzony budynek mieszkalny – odwołuje się do pojęć „budynek gospodarczy” oraz „budynek inwentarski”, pojęć tych nie definiując. Wymienionym sformułowaniom należy nadać znaczenie zgodne z obowiązującym systemem prawnym. Pojęcia „budynek gospodarczy” i „budynek inwentarski” zdefiniowane są w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 z zm.), zwanego dalej **rozporządzeniem**. Zgodnie z definicją legalną zawartą w § 3 pkt 8 rozporządzenia budynkiem gospodarczym jest *budynek przeznaczony do niezawodowego wykonywania prac warsztatowych oraz do przechowywania materiałów, narzędzi, sprzętu i płodów rolnych służących mieszkańcom budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego, budynku rekreacji indywidualnej, a także ich otoczenia, a w zabudowie zagrodowej przeznaczony również do przechowywania środków produkcji rolnej i sprzętu oraz płodów rolnych*.

Z kolei budynkiem inwentarskim jest budynek służący do hodowli inwentarza (por. § 209 ust.1 pkt 3 rozporządzenia).

Podkreślić należy, iż pomoc dla poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych jest udzielana w formie zasiłku celowego przyznawanego na podstawie art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 40 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.)^[1]. Zgodnie przy tym z art. 39 ust. 1 ww. ustawy **w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy**. Toteż wyróżnione ustawowe pojęcie koresponduje z pojęciem wykorzystanym przy rozszerzonej definicji budynku mieszkalnego w zasadach.

W rezultacie pkt I.3 zasad odnosi się jedynie do takiego budynku gospodarczego, który służy zaspokojeniu niezbędnych potrzeb bytowych rodziny lub osoby samotnie gospodarującej. Jak bowiem wskazuje się w orzecznictwie^[2] „zasiłek celowy, o którym mowa w art. 40 ustawy o pomocy społecznej, może być przyznany, jeżeli w wyniku strat poniesionych w związku ze zdarzeniem losowym, klęską żywiołową, lub klęską ekologiczną, pomimo wykorzystania własnych zasobów i możliwości, dana osoba lub rodzina nie są w stanie zaspokoić niezbędnych potrzeb życiowych”. Toteż treść przywoływanego pkt I.3 zasad w istocie nie statuuje odrębnej definicji pojęcia budynku gospodarczego, lecz odwołuje się do terminologii wynikającej z ww. przepisów powszechnie obowiązujących.

Wskazania wymaga, że nie każdy budynek gospodarczy związany z danym gospodarstwem domowym może zostać uznany za budynek gospodarczy, o którym mowa w pkt I.3 zasad, tj. za budynek gospodarczy na którego remont bądź odbudowę może być przyznana pomoc w formie zasiłku celowego. Pomoc ta może zostać przyznana jedynie na remont/odbudowę budynku gospodarczego służącego zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych rodziny lub osoby samotnie gospodarującej. Jak przy tym wskazuje się w orzecznictwie dotyczącym instytucji zasiłku celowego, o którym mowa w art. 40 ustawy o pomocy społecznej^[3]: „Na gruncie reguł znaczeniowych języka polskiego "bytowy" oznacza tyle, co "związany z materialnymi warunkami życia; dotyczący życia, egzystencji, istnienia (zob. Uniwersalny słownik języka polskiego, pod red. S. Dubisza, Warszawa 2003). Dlatego trafnie judykatura, dokonując językowej wykładni użytych przez ustawodawcę określeń, przyjmuje, że "niezbędna potrzeba bytowa", to potrzeba, bez zaspokojenia której osoba nie może egzystować – potrzeba związana z codziennym funkcjonowaniem każdego człowieka i niezbędna do normalnej, godnej egzystencji na poziomie elementarnym (zob. wyrok WSA z dnia 4 września 2014 r., sygn. akt II SA/Go 482/14) (...)”.

W orzecznictwie sądownoadministracyjnym^[4] podkreśla się również, iż „zasiłek przyznawany na podstawie art. 40 ustawy o pomocy społecznej ma charakter uznaniowy i **nie jest odszkodowaniem** za doznane straty (a tym samym jego rolą nie jest pełne zrekompensowanie powstałego w majątku uszczerbku), lecz pomocą świadczoną ze środków publicznych dla zaspokojenia najpilniejszych potrzeb osób poszkodowanych, udzielaną w rozmiarach posiadanych środków na ten cel – art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej^[5]”.

W świetle powyższego, nie budzi wątpliwości uznanie za budynek gospodarczy służący zaspokojeniu niezbędnych potrzeb bytowych rodziny budynku służącego do hodowli zwierząt gospodarskich zapewniających głównie pozyskiwanie żywności dla rodziny.

^[1] niezależnie od kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 przywołanej ustawy (por. art. 40 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej).

^[2] por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 21 grudnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 542/16.

^[3] *ibidem*.

^[4] por. wyroki NSA: z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt I OSK 2005/15; z dnia 27 lipca 2012 r., sygn. akt. I OSK 880/12 oraz z dnia 30 marca 2012 r., sygn. akt I OSK 65/12.

^[5] zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Z kolei art. 3 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej stanowi, iż potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, **jeżeli odpowiadają celom** i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Jednocześnie nie wydaje się, aby – co do zasady – za analizowanego rodzaju budynek gospodarczy mógł zostać uznany budynek związany z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zaspokojeniem niezbędnej potrzeby bytowej nie wydaje się również pozostawać remont/odbudowa budynku gospodarczego wykorzystywanego w ramach działalności rolniczej na cele produkcji rolnej w sytuacji, w której np. nie służy tylko dla potrzeb rodziny, lecz związany jest z produkcją towarów przeznaczonych głównie na sprzedaż na rynku.

Zasiłek celowy dedykowany jest rodzinie, która poniosła straty w budynkach gospodarczych i obiekty te służą wyłącznie do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych. Pod określeniem zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych należy rozumieć te budynki gospodarcze, w których rodzina trzyma przysłówiowe 2 krowy, kilka kur, czy paszę dla tych zwierząt i uzyskane produkty wykorzystuje dla siebie a nie na sprzedaż. Inny sposób interpretacji określenia niezbędnych potrzeb bytowych jest niewłaściwy. Rolnik prowadzący działalność produkcyjną wykorzystuje budynki gospodarcze w celu zaspokajania własnych potrzeb, ale nie są to niezbędne potrzeby bytowe.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w sprawie udzielenia pomocy w zakresie strat w rolnictwie właściwym jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Mając powyższe na uwadze uprzejmie proszę o ponowną weryfikację wniosków, uwzględniając informacje ujęte w tym piśmie.

Z wyrazami szacunku,

Wojciech Radecki

Dyrektor

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/